

Chén Cơm Cho Võ Lũy

thu-thuyền

Sau cuộc chạy loạn kinh hoàng, về tới Sài Gòn, cô đổi tính hoàn toàn. Thêm vào biến chuyển đột ngột của thời thế, cô chẳng khác con bướm vừa lột xác đã bị một đũa trêu tai quái vật cánh, tọng trở vào kén. Cô 15, lúc nào cũng liến láu bép xép không ngừng. Cô 16, rúm mình, im lặng. Dọn về khách sạn Catinat. Dọn tới Phú Nhuận. Dọn trở ra khách sạn Star. Dọn, dọn... liên miên. Mãi đến lúc về Thi Sách, nhìn căn nhà với giàn hoa Giấy rợp mát, cô mới hoàn hồn. Sống ở đây, cô vẫn ít nói nhưng bắt đầu chịu khó lang thang ra cổng ngắm giàn hoa. Mắt cô thấy dễ chịu trước những chùm hoa tím đỏ phát phơ trong gió. Cứ đến chiều, gió mát từ sông Bạch Đằng thổi lên, cô cúi cùi leo lên giàn hoa để rút cành khô. Cây hoa Giấy có rộng chỗ tăng trưởng, mọc thêm chi chít những cành non tua tủa gai. Đây là cách săn sóc tận tụy nhất cô dành cho một giàn hoa! Ngón chân cô bấu chặt những thân cây to bằng cườm tay, cuộn cuộn nương vào nhau. Cô nhào người với chiếc cành bướng bỉnh khá xa tầm tay. Bất thần bị khúc gai nhọn hoắt cào xước một đường dài trên cánh tay, máu chảy ròng ròng. Cô quệt máu, mím môi chịu đau nhưng nước mắt cứ thế rơi. Cơn trầm uất trong cô tình cờ bị rạch tung! Cô để nước mắt tha hồ ràn rụa trên mặt, nhỏ xuống áo. Cô khóc thỏa thuê. Khóc sung sướng. Trong màn nước mắt cô thấy lại hình ảnh cô bé 15, lúi húi nhổ cỏ trong sân...

Cô 15, được mẹ trả tiền để săn sóc thửa vườn có đủ loại hoa: Hồng nhung thơm ngát; Thuộc dược màu sắc rực rỡ, to bằng tách trà; Cánh bướm phơn phớt hồng; cho đến Tử đinh hương nhuộm tím nắng chiều; Linh lan với những chiếc chuông trắng nhỏ xíu lúc lắc trong gió; Cúc trắng nhụy vàng lúc nào cũng nườm nượp ong bay bướm lượn. Vườn cô chỉ đẹp thua vườn Bích Câu! Vâng, nói ngoa một tí nhưng vườn nhà mình mà, bao giờ chả đẹp hơn cả? Sau giờ tan học là cô phóng ngay ra sân. Cô đã bị khu vườn quyến rũ từ lúc nào không hay...

Cô 15, mê man nhờ cô ở sân sau. Một buổi trưa, nghe Thím Mực sửa ran ngoài cổng. Thím Mực thì sửa cả chim sẻ lẫn bướm bướm, nên cô chỉ quát lấy lệ: "Thím Mực, cầm mõm!". Đến lúc tiếng dế lộp lộp gần bên, cô giật mình đứng bật dậy: Một người đàn ông tuổi độ 30, 35. Không râu. Lùn. Người bốc mùi khét nồng trộn với thuốc vẫn Cầm lệ. Lưng đeo bị. Ăn mặc nhếch nhác. Da mặt tái, búng beo. Đặc biệt hai ngón chân cái quéo ngược vào nhau. Cô nhìn đoán ngay là chân Giao chỉ. Loại chân dị dạng này toàn nghe nhắc đến hay đọc từ sách vở, bây giờ mới được thấy tận mắt. Trông lạ quá! Cô lướt mắt xem tướng xong, nhẩn nhó hỏi: "Ông cần gì? Sao không kêu cửa mà vô tận trong đây?", ông Giao chỉ thấp giọng nằn nì: "Tui đói quá, biểu làm gì cũng được, chỉ cần cho miếng cơm ăn là đủ." Cô ngó ông ta, ngó sang cái vườn. Trong đầu cô, mấy sợi thần kinh hoạt động dữ dội: "Vườn rộng, nhỏ cỏ đang trước, cỏ đang sau đã chen nhau mọc, có ông này tiếp tay cũng đỡ khổ! Bây giờ... mẹ đi vắng... Cơm trong nồi lúc nào cũng còn..." Cô suy nghĩ đến đó rồi ngưng. "Ông biết làm vườn?", cô hỏi liêu. "Biết chứ! Nhưng đang đói, cô làm ơn cho tui tô cơm!". Cô vô bép xúc một tô đây, ngó sang lũ nồi niêu bên cạnh, chỉ còn canh bắp cải tôm khô, cô chan đại rồi đưa cho ông Giao chỉ.

Ông Giao chỉ lừa đũa, và húp xì xụp một cách ngon lành làm cô phát đói bụng! Cô vừa gãi cổ Thím Mực, vừa hỏi: "Ông tên gì?". "Võ Lũy". "Võ Lũy? Tên gì cụt ngắt!", cô nghĩ thầm. Hỏi thêm gốc gác quê quán. Ông Võ Lũy cho biết là đến từ Quảng Ngãi. Ngoài đó đói quá phải bỏ quê đi kiếm việc. Nghe kể về cuộc sống cực khổ ở vùng căn khô sỏi đá, thật đáng thương! Ăn xong, ông Võ Lũy chột buông đũa nhắm tịt mắt. Mặt lúc bình thường vẫn tái, giờ có vẻ nhợt nhạt hơn sau mấy lần nhẩn nhó. Cô hoảng hồn kéo Thím Mực chạy vô nhà kiếm thuốc. Chẳng biết phải đưa thuốc gì cho đúng bệnh, cô sợ quá ngồi luôn trong nhà. Chừng nửa tiếng mới dám ra coi tình hình: Ông Võ Lũy đã ngồi dậy từ hồi nào. Đứng ngó ngang dọc ngoài cửa bếp. Cô mừng quýnh đưa cốc cho ông Võ Lũy, hy vọng ông ta hoạt động cho tỉnh người. Ông khều khều mặt đất. Lết bết với cái cốc một hồi, ông Võ Lũy dựng cán nghĩ mết. Cỏ đại vẫn không suy suyển. Cô đành bóp bụng kêu ông ta đi về. Ông Võ Lũy đòi nói chuyện với mẹ. Cô nói thật: "Mẹ đi dạy học chưa về!". Ông lại nằng nặc muốn gặp bố. Cô bực mình: "Bố không rảnh." (Thật ra bố có

bao giờ ở nhà. Muốn gấp thì lấy vé xe đò về Sài Gòn mà gấp!) Ông Võ Lũy cười có vẻ không tin, bảo bữa khác sẽ trở lại, cô ừ hử cho xong.

Hôm sau ông Võ Lũy quen chân ghé lại. Cô trốn trong nhà, để mặc cho Thím Mực băng ngang ngoài sân. Lúc ấy cô núp sau cửa nhìn ông Võ Lũy đứng giữa sân ngó quanh quất một lúc rồi ra đọc cái bảng hiệu "Văn Phòng Đại Diện Báo Chí" mẹ mới gắn ngoài cổng. Lưng chừng mãi, ông Võ Lũy mới vác bị lưng thưng ra đi. Cô thở phào nhưng cùng một lúc, lòng cô nhói lên. Tính cô không thích quay lưng lại với kẻ khó, nhưng mẹ mà biết cô tự động mướn người làm vườn, lại còn mướn dân mắc bệnh kinh niên và cuộc đất như mèo lấp cứt, thì cô bị ăn roi nát thầy mất.

Không hiểu bây giờ ông Võ Lũy phiêu bạt nơi nào? Có biết cô còn áy náy vì đã hẹp lòng, không mời ông vào dùng miếng cơm lót dạ?

"Cháu làm gì ngồi tít trên đó vậy? Muốn khóc thì xuống đất khóc cho khỏi té!", Bác Nhiệm hàng xóm thấy cô mặt mày sung húp, vội kêu xuống. Bác Nhiệm cũng là dân di tản từ Đà Lạt. Sống khép kín và rất kiệm lời. Đa số dân trong xóm đến từ cao nguyên Trung phần: Ban Mê Thuột, Pleiku, Đà Lạt.... Làm việc cho Pháp hoặc có quốc tịch Pháp. Người lớn hay tránh mặt nhau. Họ sợ gặp, vui miệng nói nhiều rồi lỡ lời sanh va. Bây giờ không phải lúc thuận tiện để tâm sự. Tuy vậy, ai cũng ngầm hiểu rằng buôn chợ trời, xin chuyển hộ khẩu, lo giấy đi đường để vượt biên, lập hồ sơ xuất ngoại... là những hoạt động chính của từng nhà. Qua lũ em, cô biết bác Nhiệm làm nghề buôn gỗ ở Đà Lạt nhưng bây giờ đổi sang làm đại diện cho hãng dầu khuynh diệp Sao Vàng. Bác bán sỉ nhưng trong xóm, ai muốn mua lẻ bác cũng xé thùng bán từng chai như thường. Công an phường tới hỏi mua thì bác đặc biệt không lấy tiền...

Cô vừa khóc một trận dột nhà, lở đất. Lòng vội khá nhiều nên nghe lời bác Nhiệm, leo xuống khỏi giàn hoa. Bác Nhiệm đến bờ rào nhìn cô thương xót. Ánh mắt thông cảm của bác làm cô buột miệng: "Nhớ Đà Lạt quá bác ạ!". Bác thờ dài, lắc đầu. "Ai cũng vậy, cháu. Xa quê mới thấy mất mát. Hồi đó bác bận làm ăn, không có dịp ngừng vài phút để ngắm cảnh, bây giờ chỉ ao ước được nhìn lại con gà trên nóc nhà thờ một lần cũng đủ thỏa lòng. Nhưng đã trễ. Quá trễ!"

Cô trầm ngâm nghe giọng bác Nhiệm đầy tiếc nuối. Chợt nhớ bác có vừa gõ, cô hỏi:

"Bác buôn gỗ chắc rảnh hơn làm công chức? Cứ thuê người vô rừng cưa cây, thầy lên xe be chở về thành phố, là xong. Phải không bác?"

Câu hỏi của cô làm Bác Nhiệm như bị ăn phải ớt hiểm, bác xuýt xoa:

"Đâu có dễ vậy cháu, muốn cưa cây phải được giấy phép sở Kiểm Lâm, cưa nhiều hơn giấy tờ quy định thì thêm tiền trà nước. Bao nhiêu là chẳng đưa phong bì chứ không phải một nơi đâu. Rồi tiệc tùng đãi đằng xếp lớn xếp nhỏ. Vô tới rừng, lại đóng thuế với mấy ông nữa! Chạy chọt luôn chân. Có kỳ bác bị ép ngộp quá, bỏ sang nghề thầu hoa chở về Sài Gòn bán, vẫn bị mấy ông tới tận nhà thầu thuế. Bác không đủ tiền nạp, đành trở vô rừng lấy gỗ. Nước mình, làm lính cũng khổ, làm dân cũng cực. Nhưng đến giờ thì... " Bác tắc lưỡi, lấp lửng.

Cô nghe bác nói bị "họ" đến nhà thu thuế, tò mò hỏi thêm: "Làm sao bác biết được ai là người của bên kia đến đòi tiền?". "Biết ngay chứ! Dù mấy ông đòi người luôn nhưng chỉ cần thấy người lạ ăn mặc tươm tất, sơ mi quần tây, mang giày lịch sự bước vào tới nhà là linh tính báo cho mình đi mở tủ lấy tiền." Chợt nhớ ra điều gì, bác vui vẻ kể thêm, "Những lần sau này, tên xếp sòng mới ra mặt thầu hụi chết. Cha này người Quảng, ăn mặc xuềnh xoàng, mang dép cao su, lòi hai bàn chân Giao chỉ ra..."

Cô giật mình, hỏi dồn: "Ông đó khét mùi thuốc vắn, tên là Võ Lũy phải không bác?" Bác Nhiệm lắc đầu, "Bác không để ý mùi... Cũng không biết tên họ, cháu à. Bác gái hay gọi lén là Sáu Giao Chỉ. Nghe nói hần bây giờ được làm Xã ủy. Chà, bác nhớ cặp mắt sắc, cái mặt lạnh lùng như thầy ma mà rừng mình!". Rồi bác Nhiệm đổi giọng, thân mật khuyên cô: "Thôi cháu vô nhà đi! Đừng tiếc nhớ quá nhiều cho quá khứ. Cháu còn nhỏ, nghĩ đến tương lai tốt hơn." Cô cảm ơn lời khuyên của bác Nhiệm nhưng đầu óc cô

miên man xoáy quanh người đàn ông Giao chỉ, Võ Lũy. Tưởng người lù đù, cuốc đất không đứt cọng cỏ. Ai ngờ được là cộng sản nằm vùng đi thâm thuế?

Dung không, thêm một khối nặng được kéo tuột khỏi lòng. Bát cơm cô để dành cho Võ Lũy từ năm 15, nay không còn cần thiết nữa!

thu-thuyền
8/2001
thuthuyen@yahoo.com